

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se ne priobčijo.
Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš: Prostor 1x55 mm
po K 2. Uradni razglas,
poslano ter notice isti pro-
stor K 3. Pri večjem na-
ročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z
dostavljanjem na dom za
celo leto K 336, za pol
leta K 168, za četrt leta
K 84, za mesec K 28. Za
inozemstvo mesečno K 45,
letno K 540.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Pismo iz Belgrada.

(Ujedinjenje. — Kriza. — Šurni delavnik. — Financijski odbor.)

V Belgradu, 16. dec. 1921.

Zedinjenje jugoslovanskega proletarijata.

Vprašanje ujedinjenja vseh treh socialističnih strank v državi, ki so tvorile doslej začasno skupno takozvano: Socialistično zajednico Jugoslavije, je faktično rešeno. Dosegel se je programatičen sporazum na seji odbora ujedinjenja dne 14. t. m. Prihodno nedeljo, 18. t. m. bodo uprave dosedanjih strank končno sprejele jednotni program in statut nove stranke in s tem bo formalno ujedinjenje socialističnega proletarijata v državi dovršeno. Nova stranka bo nosila ime: Socialistična stranka Jugoslavije. Z dnem ujedinjenja prenehajo kot samostojne stranke naša slovenska, soc. dem. Jugoslavije (Koračeva) in Socialistična partija Jugoslavije (Lapčevićeva).

Z zadoščenjem in veseljem bilihemo ta dogodek, ki ga bo zmagel naš strankin kongres dne 26. t. m. vzeti na znanje. Dolga in težka je bila pot do ujedinjenja, sedaj je formalno dovršena. Ali temu formalnemu ujedinjenju mora slediti tudi stvarno stajanje vseh dosedaj ločenih faktorjev in organizacij v eno idejno celoto, treba bo novo stranko na novo organizirati. Ogromno dela čaka ujedinjeni socialistični proletarijat Jugoslavije. Upamo, da ga bodo naši socialistični delavci izvršili in da ni več tako daleč tudi tisti čas, ko bodo komunistične vrste izprevideli, da niso bile na pravi poti in se strnile z nami v enotno fronto razrednega proletarijata Jugoslavije.

Mlada, krepka »Socialistična stranka Jugoslavije« naj živi!

Razvoj in pomen vladne krize.

Vladna kriza je dosegla včeraj svoj vrhunec. Demokrati in radikalci so se, kakor pravijo, končno skregali in ne gredo več skupaj v koalicijsko vladno. Skregali so se seveda na tem, katera stranka naj ima ministra notranjih zadev, torej pravzaprav za stvar, ki nima programatičnega značaja, ampak je čisto stranlarskega pomena. Razumeli bi, če zahtevajo radikalci, da Pribečević ne bo več imel tega resorsta, a zdi se nam, da je drugače za državo enako slabo, če ima ta posteljo kak drug demokrat ali pa radikalec.

Ne more se na tajiti, da je v razbijem demokratično-radikalne koalicije postala kriza zelo resna in nevarna za normalen razvoj političnega življenja v državi. Niti demokrati, niti radikalci nima za sebe ne morejo sestaviti vlade, ki bi mogla trajno letati s parlamentom. Čelo to je vprašanje, ali je sploh mogoče naš danes večino, ki je morala podpreti vlado vsaj toliko, da se doseže volji zakon, ki ga nimamo.

Če se v zadnjem trenutku situacija ne spremeni — in tu v Belgradu je vse mogoče — moramo računati, da bomo imeli že v mesecu marcu nove volitve. In kakor kot socialisti vedno pozdravljamo apel na narod, se nam vendar zdi, da tudi bodoče volitve ne bodo prinesle rešitve iz kritične situacije v državi. Kar bi bilo državni in narodu momentano najnujnejše, bi bilo intenzivno delo v parlamentu: proračun, izjednačenje davkov, zmanjšanje in zjednačenje uradništva, boj korupciji in upravi in vojski, zakoni o samoupravi — in potem šele volitve. Od skorajšnjih volitev si ne obetamo izboljšanja obupnih razmer. Vprašanje Hrvatske še ni dozorelo. Nove volitve bodo separatistične stranke poiačale, ne teh volitvah bodo morda takoj prišle nove s programom revizije ustave — in kaos v državi bo povečan, nevarnost, da država razpade, bo postala akutna.

Zavedati se moramo enega: Tudi tisti, ki žele revizijo ustave, a hočejo zdrav razvoj in obstoj države, greše, če revizijo forsirajo. Predno se pristopi k event. reviziji ustave, je treba ustvariti najnujnejše pogoje za eksistenco našega državnega življenja. Teh predpogojev pa danes ni in zato nam 1. 1922. obeta malo dobrega, a veliko slabega.

Tim bolj zločinsko je zato preklanje demokratov in radikalcev med seboj. To je igra z usodo države, za katero ni niti Pašić niti Pribečević preli kaplje krvi, za katero pa je tekla kri našega delavskega in kmetijskega naroda!

V očigled tem nastopajočim težkim časom dvojno pozdravljamo zgoraj naznanjeno ujedinjenje socialističnih vrst v državi. Potrebna nam bo edinstvo, ker le v njej je moč. Ni izključeno, da bo vojaška sablja reševala državno krizo in takrat bo v prvi vrsti delavstvo plačevalo cel danesnji politiki vladnih strank!

Atentat na osemurni delavnik.

V zadnjem pismu sem poročal o dr. Žerjavovi vojski proti osemurnemu delavniku. Načrt dr. Žerjava je žilbog uspel. Zakonodavni odbor je na svoji seji dne 9. t. m. sprejel reakcijski predlog združenih demokratov in radikalcev. S tem predlogom je sicer za veliko industrijo priznan šurni delavnik, a za manjšo industrijo in obrt (za podjetja, ki zaposlijo manj kot 15 delavcev) pa je sprejet 10 in celo 12urni delavni čas. G. dr. Žerjav se moti, če misli, da bo s tem svojim volilnim obrtnikom (in sebi!) kaj pomagalo. Delavec bo raje šel na delo v tovarno, kjer to za krajše d. lo boljše plačan, obrtnik pa bo trpel na romanikanju delavnih sil in — kjer dr. Žerjava. Delavstvo pa naj se strne v trdnih organizacijah in naj si samo z lastno močjo izvojuje šurni delavnik tudi v mali in srednji obrti, ki so jim ga ukradli baje tako moderno socialno čuteči demokrati.

Socialisti so se z vso energijo borili zoper podaljšanje delavnega časa. Še v zadnjem trenutku je sodrug Divac energično protestiral proti nakani večine, a ko je slednjič dr. Žerjavov predlog bil vendarle sprejet, so socialisti v znak protesta nad takim izživanjem delavstva zapustili zbornico.

Predvčerajšnjim je potem Zakonodavni odbor končno sprejel zakon o zaščiti delavstva. Ostali zakoni o delavski zakonodaji pridejo v teku bodočih tednov na dnevni red.

Boj za volilno pravico žena.

V Zakonodavnem odboru je tudi ženska volilna pravica za slovenske občinske volitve na hudi debati propadla. Pri tej priliki naj se osvrnem na nelojalno poročilo »Slovenca« o tej stvari. Ko poroča o tozadevni razpravi, pravi »Slovenec«, da so se v tem vprašanju držali socialisti rezervirano. To seveda ni resnično. Socialisti so, kakor klerikalci glasovali za žensko volilno pravico in to socialisti iz principielnih razlogov, dočim klerikalci iz strankarskih. Predlog, da se za ženskam v Sloveniji volilna pravica, je prvi stavil v 2. sekciji še pred tedni socialistični zastopnik, dočim klerikalci niti na seji ni bilo. (Kar je Veš poročevalec takrat tudi v »Napreju« priobčil). In ko je prvi dan v Zakonodavnem odboru začela debata o tem vprašanju, je za žensko volilno pravico govoril sodrug Kristan, dočim ni bilo na seji nikoli niti enega slovenskega klerikalca. Gospoda okrog »Slovenca« naj bi se naučila malo več politične lojalnosti!

V finančnem odboru.

V finančnem odboru, ki ima vsak dan seje, se vršijo zanimive in včasih burne debate. Obravnava se proračunska dvanajstina za januar. Naravno da se pri tej priliki zamo-rejo obravnavati le nekatera najvažnejša vprašanja, dočim je detaljno preračevanje budžeta prihranjeno redovni budžetni debati. Pa vendar se odkrivajo že sedaj nezasišane zlonotrebe in se tajinstvena koprena iznad raznih korupcijskih zadev dviga. Tako je n. pr. odhro ostro obsodil korupcijo v Upravi fondova, kjer vlečejo člani upravnega odbora in nadzorstva mastne dividende, ki gredo v stotisoče! To so večinoma politiki iz radikalne stranke. Ostro se je nastopil proti razsipanju denarja za avtomobile, proti korupciji pri vojni dobavih, v ministrstvu zunanjih zadev itd.

V včerajšnji seji je poročevalec o min. saobračaja poročal, da dobi-va famozni pomočnik min. saobračaja g. Jelič še posebno dogovorjeno nagrado letnih 20.000 dinarjev za svoje delo. Tozadevni dogovor je napravil svoj čas minister Korošec in potrdila ga je vlada. To priliko je uporabil sodrug dr. Korun, da je v ostrih besedah nastopil proti tej iz-venredni protizakoniti nagradi gos. Jeliču, ki to je imenoval uradni škandal. Pri tej priliki je podvrgel tudi Jeličevu delo uničevalni kritiki. Obdolžil je Jeliča, da je on kriv vse desorganizacije našega saobračaja in vse nezažvoljenosti med železnici. Zahteval je, da se Jeliča od-stavi. Odbor je sklenil, da zasliši v tej stvari ministra saobračaja.

Poročali smo že zadnjič, da je soc. zastopnik v odboru stavljal pred-log, da se zmanjša naša vojska na 100.000 mož letno, pri čemur je seveda omenil, da je to zmanjšanje le malenkost proti temu, kar zahtevajo socialisti v nogledu volatstva. Na predvčerajšnji seji, na katero je bil poklican vojni minister, je sodr. Korun ta svoj predlog obširno utemeljil obenem tudi ožigosil klišarstvo »Bele roke« v armadi in svoj pred-log na znižanje vojske ponovil. Odbor je nato soglasno sklenil, da za-btaya od vlade znižanje vojske na 100.000 mož.

Pred koncem seje dne 15. t. m. je stavljal soc. zastopnik na finančnega ministra tudi vprašanje glede železničarskih zahtev, ki jim je stavljen rok do 15. t. m. Opozoril je ministra na važnost te zadeve z ozirom na bedno stanje železničarjev, pa tudi z ozirom na resnost situacije v našem železniškem prometu, če se železničarjem ne ugodí. Finančni minister je odgovoril, da je sicer dobil od ministra saobračaja zahtevo za izplačilo 13 mesecev, a o drugih zahtevah da mu ni nič znano. Te plače pa on brez parlamenta ne more nakazati. Sodr. Korun je ministra še enkrat opozoril na resnost položaja, zahteval izpolnitev železničarskih zahtev in presil ministra, da spravi celo zadevo nemudoma pred vladno sejo, kar je minister tudi obljubil.

Vladna kriza zadržuje tudi rešitev tega tako perečega vprašanja. (Važnost mesta smo označili z debelim tiskom. — Ured.)

Obvestilo rudarjem

pri Trbovljski premogokopni družbi v Zagorju, Trbovljah, Hrastniku, Kočevju, Rajhenburgu in Hudi jami.

Podpisano načelstvo »Unije« slovenskih rudarjev je na podlagi sklenjenih resolucij dne 4. decembra t. l. vložilo dne 6. t. m. vlogo z resolucijami na pokrajinsko upravo, v kateri je zaprosilo, da se draginjske dolo-klade v zmislu točke 8. plačilne pogodbe povišajo eventualno v to svr-ho skliče enketa. Na isto vlogo smo dobili obvestilo od pokrajinskega namestnika gosp. I. Hribarja, da je predlog pokrajinske uprave že od-

poslan ministrstvu za rude in šume na našo vlogo in da se naj poviša draginjsko deklaro, kakor je bilo dne 8. novembra t. l. v rudniški pi-sarni v Trbovljah dogovorna razlika med cenami 19. januarja 1921 in 8. novembrom 1921, to je za delavca približno 10 kron na storjeni šiht, družinskega člana pa 5 kron. Da se skliče eventualno tudi enketa, na katero se povabi vse zainteresente. To naj služi vsem rudarjem v obve-stilo in naj se ne puste begati ne od

narodnih socialcev ali pa klerikal-cev, kakor tudi ne od onega dela nekdanjih komunistov, ki še vedno raznašajo razne bajke. Rudarji naj bodo prepričani, da bo Unijsko vod-stvo vse storilo, da dosežejo to, kar jim gre po pogodbi, ker Unijskemu vodstvu se ne gre za kako agitaci-jo, gre mu le za to, da res varuje in-terese rudarjev.

Načelstvo Unijskega vodstva Za-gorje ob Savi.

K strankinemu zboru.

(O strankinem tisku.)

Zaupniški zbor krajevne organi-zacije JSDS v Trbovljah uvideva in polaga veliko važnost na razvoj strankinega časopisja. Priznava, da je naše strankino glasilo »Naprej« v ne-hujšem času reakcije in napadov s strani vseh meščanskih političnih strank dosledno vršil svojo dolž-nost, energično odbijal napade bur-žoazije, ter bodril in poučeval so-mišljenike v socialističnem duhu, čeprav se je moral kot proletarski list ves čas boriti z velikimi finan-cijelnimi zaprekami, katerih pa je v veliki meri slovensko delavstvo samo krivo vsled brezbriznosti za čitanje.

Da si strakin list opomore, pred-laga organizacija:

1. Sedanje strankino glasilo »Na-prej« naj se v spomin velikega na-predka k združenju jugo-lovenskega socialističnega proletarijata iz-da-ja v bodoče pod imenom: »De-lavski list«, glasilo zedinjene socia-listične stranke Jugoslavije, ali pa »Delavski list«, glasilo socialistične zajednice SHS za Slovenijo.« Izha-ja naj v Ljubljani.
2. Strankino načelstvo naj uredi vse potrebno, da bo list z novim le-tom izhajal pod novim imenom kot dnevnik v solidni obliki redno na štirih straneh po sedanjih cenah.
3. Vsa aktivna in pasiva prevza-me novoimenovani list, ki je last ce-lokupne stranke.
4. Poleg glavnega lista (»Delav-ski list«) naj se uvede obligatorične liste »Ljudski glas« in »Enakost«, ki naj izhajata po dvakrat na mesec ta-ko da bo vsak član JSDS in KDZ prijemal prvi oziroma drugi list. — Sodrugi nemškega jezika naj preja-majo »Volkestimme« kot tednik, ki se tiska v Mariboru.

Liberalna demagogija.

Demagogija je še najmilejši iz-raz za pisavo »Jutra« od 13. t. m., ko piše o krizi na ljubljanskem trgu. V zvezi s to krizo dolži seveda, se-danjo večino na ljubljanskem magi-stratu, češ, da je ona zakrivila po-manjkanje živil. Pri tem se bje na prvi ter trdi, da so demokrati vedno in predvsem skrbeli za prehrano ljudstva, sedaj pa, žal, jim ni dana prilika. Take trditve je zmožno pač le še »Jutra«, katero si očitno do-mišluje, da je ljubljanski občan zakrknjen bedak, kateremu so v stu-nu natvezili mladinski državotvorci nalaščurjenje stvari.

Vsakdo, kdor ni navadni politi-čen otročaj in le malo zasleduje po-litiko naše demokratsko-radikalne vlade, prav dobro ve, da je ta vlada ponovno sklenila forsirati izvoz z vsemi močmi. In ta izvoz je tako intenziven kot še nikdar poprej. Vse izvaž, od velikih izvoznih tvrdk do malih mesarjev in prekupčevalcev. Prvi direktno sami, drugi pa so pod-komisionarji prvih. Ker pa je vlada s svojimi sijajnimi državotvornški-mi sposobnostmi, tudi našo valuto pogrnala na rob propada, je ustvari-la izvoznikarjem najsijajnejšo kon-junkturo. Kdo bode še klal za do-mači trg, ako mu izvoznikarji pla-čajo za 20 do 30% višjo ceno in onim maloštevilnim mesarjem, kate-ri bi hoteli klati za trg, pred nosom

pokupijo vso živino. Ko so cene, vsled navedenega na trgu poskočile, je pisalo isto »Jutra«, da je temu kriv sedanji občinski svet. Ko je ob-činski sodišče potom maksimiranja cen hotelo vsaj nekoliko zaježiti na-raščanje cen, so ljubljanski mesarji, ti najvernejši pristaši JDS, obusta-vili ves dovoz na trg. Pa ne da bi bila zato potreba, ne, temveč zgolj zato, da ljubljanskemu konsumentu pokažejo moč, da so samo oni v stanu diktirati cene, ako pa se jim to ne dopusti pa prodajo rajši vse-tujcu kot domačemu konsumentu.

Občinski svet, oziroma aprovi-zadni odbor je ponovno prosil vlado, da prisili izvoznikarje, da krijejo vsaj domači trg. Ne, niti to, izvoz je še nadalje povsem svoboden, ker, kaj briga demokratsko gospodo kon-sument. Živina se izvaž brez vsa-kega sistema in gospodje ne pomi-slijo prav nič, kaj bo v bodoče. Iz-važ, se perotina in jajca ter sploh vse življenske potrebščine. Da, celo krmila so se do pred kratkim izvažala, čeprav je pomanjkanje krme letos tako občutno, kot se ga že dav-no ne pomin. Kjer pa ni živine in krme, tam tudi ni mleka, če se iz-važajo kokoši in jajca: potem seve-da ni taje na domačem trgu.

K namigavanju »Jutra« glede aprovizacije z mlekom in beganja mlekarie, moram pripomniti, da so

se svoječasno izdajali fermanti v tej zadevi od strani uradništva mestnega magistrata, na podlagi pogodbe, katero je podpisal bivši demokratski podžupan. Ta pogodba je bila sklenjena na tak način, da je nasprotovale vsem mogočim predpisom in je bil sedanji aprovizacijski odsek prisiljen jo ukiniti.

Glede bive aprovizacije bi opomnil le, da so imeli gospodje demokraci v tej zadevi povsem drugo, lažje stališče. Trgovina je bila vezana in mesto je dobivalo življenske potrebščine potem rekvizicij. Vse to je bilo neprimerno lažje kot pa danes, ko vlada svobodna trgovina.

Sicer pa so gospodje liberalci skrbeli za to, da so uničili pred svojim odhodom z magistrata vse, kar naj bi bilo v korist aproviziranja Ljubljane. Vnovčevalnica, katera bi danes prav došla mestu v zadevi aproviziranja mesa, se je prodala, mestna pekarna se je oddala brez potrebe.

Iz navedenega jasno sledi, kako težaven položaj ima danes aprovizacijski odsek, kateri mora ustvarjati vse iznovo, dočim se od strani vlade ne stori prav nič, da se omeji draginja in zagotovi domačemu trgu potrebna živila. Gospodje pa so očividno pozabili rek: Svaka sila do vremena. Ta brezglava in protiljudska politika ne bodo rodila drugega kot nezadovoljstvo in nova mežnata gibanja. »Jutro« pa lahko dela razpoloženje proti sedanjemu občinskemu svetu kolikor hoče, naše ljudstvo je dosedaj toliko zavedno, da prav dobro pozna krivce današnji draginji in jih bo v bodoče obsodilo še hujše kot dosedaj.

Maksim Svetlič.

Politične vesti.

+ Dr. Žerjav minister za socialno politiko? Najnovejša poročila pravijo, da postane g. dr. Žerjav minister za socialno politiko. Doslej smo videli g. dr. Žerjava le kot bojevnika proti socialnim reformam; ali postane morda zaradi tega minister za ta ersort? Želimo, da izpremeni svojo dosedanje politiko v tem oziru.

+ Socialno zavarovanje v Avstriji. Avstriska vlada predloži še pred božičem narodni skupščini načrt zakona o socialnem zavarovanju za starost, invalide, vdove in sirote. Zavarovanje sega dvajset let nazaj in mu pripade okoli 1.200.000 zavarovanj potrebnih oseb.

+ Razpust fašistovskih tolp v Italiji. Italijanska vlada je pristala na pritisk socialistov in klerikalcev na to, da se razorože vse fašistovske tolpe v Italiji.

+ Angleško-irski dogovor sprejet. Obe zbornici angleškega parlamenta sta sprejeli angleško-irski dogovor.

+ Washingtonsko konferenco, ki se še nadaljuje s predsedkom, udeleženci obiskati tudi Lloyd George in Briand. Najprej se bosta posvetovala med seboj. Če se zedinita glede finančnih načrtov (vojna odškodnina) in glede točk, ki se tičejo Kitajske, bosta vplivala na Hardinga, da se prične akcija za sanacijo gospodarskega položaja, ker ne preiti le državam s slabo valuto, nego tudi onim z dobro, grozovita gospodarska kriza, ki je že doslej občutna. Tudi zmagovalci torej poginjajo pod težkimi mirovnimi pogoji, ki so jih naložili premagancem.

+ Razoroževanje. Na washingtonski konferenci so veliko govorili o vojski in vojni mornarici. Nihče pa ni predlagal, razorožimo! Vsi govorniki so se izgovarjali drug na drugega, češ, če bo Japonska gradila, bo gradila tudi Amerika, Anglija itd. in obratno. Pri vsem tem gre za gospodarska vprašanja. Ententini zmagovalci vedo, da posebno velike vojne ne bo nekaj let. Za silo so vsi oboroženi. Mislijo si pa, da je kapital naložen v vojni lahkih premalo produktiven, zato so se posvetovali le glede omejevanja oboroževanja za pet ali tudi nekaj več let. Kapital bi pa v tem času naglasi drugod produktivno. To je tista slavna razorožitvena konferenca mogočnih kapitalističnih držav.

Kupite Cankarjevemu spominu posvečeno številko »Kresa«.

Brzjavlj.

POGAJANJA GLEDE SESTAVE VLADE KONČANA?

LDU. Belgrad, 18. dec. Pogajanja med radikali in demokrati so v glavnem končana. Demokrati so danes dopoldne sprejeli na svoji seji listo kandidatov za Pašičev kabinet. Za notranjega ministra je določen dr. Vojislav Marinković, za finančnega ministra dr. Kosta Kumandurić, za ministra prosvete Svetozar Pribičević, za ministra za socialno politiko dr. Gregor Žerjav, za ministra vere dr. Ivo Krstelj, za ministra za šume in rube pa Živojin Rafajlović. Glede kandidatov radikalne stranke sodojo, da bodo v glavnem ostali isti, kot so bili v prejšnjem kabinetu Nikole Pašića. Edina izprememba bo nastala bržkone v ministstvu za javna dela, ker odstopa minister Joca Jovanović radi slabega zdravlja in pride na njegovo mesto Velja Vukičević, kakor trdijo. Vprašanje državnih podtajnikov, glede katerega se je mislilo, da bo rešeno sedaj z ministrsko listo, je začasno odloženo, tako da bo po mandataru krone Nikola Pašić predložil kralju ukaz o imenovanju novih ministrov brez državnih podtajnikov.

KARTELJ BANK.

LDU. Belgrad, 18. dec. Belgrajske banke so osnovali svoje profesionalno združenje. Čigar pravila je potrdil minister za trgovino. Udrugi budo moške pristopiti tudi druge banke v državi. Na ustanovni skupščini je bil izvoljen upravni odbor ter je bil za predsednika izvršilnega odbora izvoljen ravnatelj Prometne banke Dragičević, za podpredsednika ravnatelj I. Hrvatske štedionice Glumac ter ravnatelj angleške trgovske banke dr. Ivan Stojadinović.

ALBANSKE ZMEDE. — INTERVENCija?

LDU. Skader, 18. dec. Predvčerajšnjim so semkaj dospeli popolne in točne vesti o poslednjih dogodkih v Tirani. V naslednjem je očitano na kratko, kako je potekala cela zadeva in kako so nastali neredi ter zmešnjave, ki se širi na vse strani iz Tirane. Pred nekoliko dnevi se je

vrnil iz Italije v Tirano Hasan Priština, znani bivši avstrijski agent princea Wieda. Hasan Priština je pripeljal s seboj gotovo število problematičnih oseb, ki jih je zbral v Avstriji in Italiji in s katerimi v družbi je organiziral tolpo, potem katere je došel do oblasti. To je izzvalo tako veliko ogorčenje med ljudstvom, da je primoralo z orožjem v roki Hasana Prištino in njegove tovariše, da so se morali odstraniti. Glasilo nacionalistov »Vreme« napada ostro Italijo ter njene agente radi vmešavanja v notranje zadeve Albanije. Albanski narod je sedaj enodušno proti politiki teh tujih agentov ter je zelo ogorčen radi poslednjih dogodkov.

LDU. Korča, 18. dec. Koliko je bilo ogorčenje albanskega prebivalstva proti Hasanu Prištini, se razvidi jasno iz izjave, ki jo je podal, ko je moral opustiti oblast, do katere je došel s pomočjo denarja in tujih agentov. Hasan Priština je ob svojem begu izjavil, da je primoran zapustiti Tirano, ker so proti njemu prebivalstvo, vojska, kakor tudi vse oblasti.

REZULTAT ŠOPRONJSKEGA GLASOVANJA.

LDU. Dunaj, 17. dec. Kakor se poroča z uradne madžarske strani, je ententna komisija danes končala štetje glasov, oddanih pri ljudskem glasovanju v Sopronju. Za Madžarsko je bilo oddanih 15.343, za Avstrijo pa 8227 glasov.

FRANCIJA SE BLIŽA PAPEŽU.

LDU. Pariz, 16. dec. Senat je včeraj debatiral o interpelaciji glede vzpostavitve diplomatskih odnosov z Vatikanom in je s 174 proti 129 glasovom sprejel resolucijo, v kateri izraža vladi svoje zaupanje.

NEMCIJA MORA PLAČATI.

LDU. Pariz, 17. dec. Kakor javlja »Journal«, je reparacijska komisija soglasno določila odgovor nemški vladi. Glede obrovov, ki jih mora Nemčija plačati dne 15. januarja in 15. februarja, je komisija izjavila, da vzdržuje svoj zadnji odgovor. Nemčija more in mora plačati.

Dnevna kronika.

Peta javna redna seja ljubljanskega občinskega sveta se bo vršila v torek dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne. Na dnevnem redu so važne finančne zadeve ter zanimivi samostalni predlogi.

Oproščanje letnikov 1898 in 1899. Prejeli smo: Še pred vpoklicom letnika 1899 je izdala voj. oblast razglas, potem dnevnikov, da bodo mladeniči tega letnika, ki so služili v avstrijski armadi 2 leti popolnoma oproščeni kadrskega roka. Po vpoklicu je bil ponovno članek v nekaterih listih, da bodo služili samo šest mesecev. Bila pa sta menda oba odloka kasneje preklicana, ne da bi se obvestilo prizadete mladeniče o tem potom časopisja (kakor voj. služb, lista lajk ne dobi v roke), tako da je pretežna večina odslužila poln rok in pride za novo leto srečno po štiri oz. petletni voj. službi domov. Če je voj. oblast izdala tozadevne objave v časopisje, zakaj jih ni pravočasno preklicala. Če pa je objave kdo drugi objavil in so bile brez podlage, tedaj bi bila dolžnost voj. oblasti, da jih demantira. Posledica vsega tega je bila, da so se oni mladeniči tega letnika, ki niso bili rekrutovani lansko leto oz. letos, v svesti si, da so voj. prosti, nekateri poročili in so že danes družinski očetje, drugi pa so si zagotovili stalno eksistenco. Vsi pa so sedaj razočarani, ker morajo odriniti letos k vojakom, ne da bi se jim bila priznala voj. služba v bivši Avstriji (pa najsi je bila aktivna ili činovniška), tako da morajo služiti še celih 18 mesecev. Pa za neoznjenje bi še bilo, kljub temu, da jim solava sigurna eksistenca po vodi, ali oni, ki so oženjeni? Kdo bo skrbel za njih družine? Sedaj gredo k vojakom, žena doma (mogoče z enim oz. že več otročki!) Bo-li skrbela država za nje? Ne! Mož pa

tudi ne more s 40 kronami, ki jih dobi. Obrčamo se tem potom, do ministrstva za socialno politiko in do naših poslancev, da intervenirajo pri voj. ministru, da se poskrbi za te ljudi. Naj se izpolni povelje, ki je bilo razglašeno po vseh časopisih (ne pa še preklicano), in se oprosti mladeniče letnika 1899, ki imajo vsaj 20 mesecev vojaške službe v Avstriji. Ali pa naj se jih vpokliče — če že mora tako biti — vsaj le na tri ali šestmesečno orožno vaj. kakor je bilo drugič razglašeno, ker dolg, ki ga bomo storili v šestih mesecih, bomo lažje plačali kot pa onega, ki bi ga napravili v 18 mesecih! Ne pustite naših družin poginiti! Ne ogrožajte naših eksistenc!

Oddaja priprege. Mestni magistrat razpisuje za leto 1922 priprego za požarno brambo rešilni in infektorski voz. Informacije v stavbnem uradu.

Jajca za Ljubljano. Mestna aprovizacija je nabavila za Ljubljano en vagon jajc. Razprodaja se prične v sredo, dne 21. decembra na Poljanski cesti št. 15 in dnevno na trgu.

Nove davke je sklenil mariborski občinski svet na svoji zadnji seji. Ne le kvartopirci po kavarnah, obdavljen bo tudi vsak gost, ki bo sedel preko 10. nočne ure v gostilni in preko 11. ure še v kavarni. Plačal bo en dinar. Da ga bo plačal, zato bo skrbela policija. Lastnik lokala dobi od mestnega magistrata numerirani blok, od katerega odtrga polovico listika in ga servira proti plačilu 1 dinar.

Italijanska policija lovi morilce turškega velikega vezirja. Rimska policija vztrajno zasleduje morilce turškega velikega vezirja Sajd Halim paše, ki so ga Armenci zaklali v njegovi vili v Rimu, kamor je ubežal iz Turčije, boječ se krone osvetle. Sajd Halim paša je dal namreč

za časa svojega vezirata v Armeniji, pokladi več sto tisoč Armencev. Umrovljeni škof Jakob Trobec je v Ameriki umrl v 83. letu starosti.

Kulturni vestnik.

Koncert Rumpel-Kačero. Naš basist Emil Rumpel, kateremu so znani faktorji zaprli pot v njegov rojstni kraj Ljubljano, priredi v Mariboru dne 5. januarja 1922 pod okriljem »Svobode« skupno z pianistco Maro Kačero svojo koncert. Spored si je izbral večinoma iz slovenske glasbene literature od Vilharjevega »Kam?« do Lajovčeve »Več ne šumi rž«. Poleg tega poje tudi nekaj arij iz svojega repertoira. Opozorjamo čitatelje že danes na ta večer.

Cankarjev zbornik. Spominu Ivana Cankarja posvetil »Ljubljanski Zvon«. Založila Tiskovna družba. V Ljubljani 1921. str. 180. Cena 18 Din. vez. 21 Din., po pošti 2 Din. ve.

»Sport«, 48. številka je izšel. List prinaša krasne slike naših pokrajin v zimi, osobito zimsko-sportske terene ter bogato vsebino. Sport izhaja v zimski sezoni vsakega 1. in 15. v mesecu, cena številke je 5 K. — Priporočamo ga vsem najtopleje. — Pri tej številki se je pripetila v tiskarni zamenjava klikejev, tako da predstavlja prva slika Zimsko-sportski teren v Blokah na Notranjskem in na Podutik, kakor je podpis pod sliko.

Vestnik Svobode.

Vič-Glince. Danes, v ponedeljek predava v društvenem lokalu »Svobode« univ. prof. g. Fr. Veber »O kritiki razvojne teorije«. Začetek predavanja ob 20. S tem predavanjem zaključuje g. predavatelj prvo polovico svoje razprave. Delavci, udeležite se predavanja čim številneje.

Gospodarstvo.

= Riž in bombaž v Jugoslaviji. Poljedelsko ministstvo se že nekaj časa bavi s poskusi, kako bi pri nas uspevala riž in bombaž. Glavni poskusi so se vršili v dolini Neretve v Hercegovini in so imeli prav lepe uspehe, radi česar bodo v neretvanski dolini pričeli intenzivno gojiti obe omenjeni koristni rastlini.

= Tvorilno lesene voine je osnoval lesni veletržec Herman Steiner v Osijeku.

= Livarno črk namerava osnovati v Zagrebu neka banka v zvezi z neko tvrdko iz Leipziga.

= Cirkulacija bankovcev v Avstriji znaša po izkazu 30. novembra 120.6 milijarde avstr. kron.

= Cirkulacija bankovcev v Češkoslovaški. Po izkazu Bančnega

urada finančnega ministristva z dne 7. decembra je bilo v Češkoslovaški v prometu za 11.742.246.000 Kč papirnatega denarja. Množina bankovcev se je zmanjšala za 129 milijonov Kč.

Po svetu.

— Stavka. Delavci vseh siegenških rudnikov v Nemčiji so nastopili stavko. Število stakajočih znaša 6000.

— Nemške lokomotive za Rusijo. »Frkf. Ztg.« poroča, da je ruska vlada naročila v Nemčiji v celem 700 lokomotiv.

— Noblova mirovna nagrada je bila podeljena švedskemu sodrugu Brantingu. Dalje jo je dobil tudi tajnik Mednarodne zveze Lange.

— Sreča ekscarja Viljema. Ekskar Viljem seka v poslednjem času iz dolgočasnja drevesa v gozdu. Pred par dnevi pa se je zrušilo na njega neko večje deblo in ga poškodovalo na glavi, katere mu pa k nesreči še ni zdrobilo.

Kako plačuje Nemčija vojno odškodnino. Antantni obnovitveni komisiji je izplačala Nemčija do 1. maja t. l. 10.242.649 mark v zlatu. Zdal pa jo je prosila, da bi ji podaljšala rok za zapadlo svoto v znesku 5 milijonov zlatih mark, ki bi jih morala plačati do 15. januarja 1922.

— Kitajska se modernizira. V Hongkonu je te dni pričela ordinirati prva kitajska zdravniška dr. Hoa Shoo. Studirala je na Skotskem v Edinburgu in ima baje mnogo klientov.

Dva mizarska pomočnika

zmožna stavbenega in pohištvenega dela, se sprejemata takoj pri Jos. Mihelič, Celje, Mariborska cesta št. 3. Plača po dogovoru.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA-ŠTEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA : OBLIČNO ZVEZU

TISKOVINE ZA SOLE, ZUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA. ZA ŠKOLE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDEA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

I. SANDRIN
LJUBLJANA
 velika zaloga
 vsakovrsnega

USNJA
 In boksa
na debelo
 MESTNI TRG 6

kož, podplatov,
 gonilnih jermenov

Velika božična prodaja!
 Za bližajoče se božične praznike in novo leto priporočamo vsakovrstna zelo pripravna darila, osobito razne pletenine, kakor lopice, bluže, čepce, gamaše, dokolenice, nogavice, različno trikožo, fino erilo in žepne robce za dame in gospode, dalje najnovejše bluže in pre-pasnike, Tetra-perilo, telovadne in športne potrebščine.
 Ravno kar je došla večja množina sviterjev in čepic za dečke in deklice po zelo godnih cenah.
A. & E. SKABERNE,
 specialna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo,
 Ljubljana, Mestni trg 10.

Oglejte si naše izločbe!

Kapital: 20.000.000 kron.
Slovenska eskomptna banka
Podružnice: Novomesto in Rakek. Ljubljana Selenburgova ulica št. 1.
Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — Eskompt menic, terjatev, faktur — Akreditivi — Borza.

Rezerve okrog 6.000.000 kron.
 Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.